Opłata pocztowa opłacona ryczałtem

PRZEGLĄD GOSPODARCZY i LOSOWY

Miesięcznik poświęcony sprawom gospodarczym, losowym i giełdowym

Nr. 10 | Kraków, październik 1934 r. | Rok V.

Przedruk wiadomości dozwolony tylko za wskazaniem źródła.
Adres Redakcji i Administracji: Kraków, Jagiellońska 5. Telefon 176-23. — P. K. O. Kraków Nr. 413.558

Warunki prenumeraty: rocznie Zł. 5.50 — półrocznie Zł. 3.—
Ceny ogłoszeń: cała strona Zł. 80.—, pół strony Zł. 50.—, ćwierć strony Zł. 30.—, 1/8 strony Zł. 15.—
drobne ogłoszenia do 20 słów Zł. 3.50.

Kiedy nastąpi stabilizacja w świecie?

W ciągu ostatnich kilkunastu miesięcy — główne waluty świata — z wyjątkiem może dolara — utrzymały się na względnie stałym poziomie we wzajemnym ich stosunku. Tak np. — waluty skandynawskie oraz Imperjum Brytyjskiego — zachowywały równowagę w stosunku do sterlinga. Sterling był względnie stabilizowany w stosunku do franka. Japońska zaś yena, po zniżce — niewiele się wahała w stosunku do funta sterlinga. W ciągu tego okresu czasu linje wykresów produkcji wszystkich prawie krajów — wykazywały tendencję zwyżkową i przeważnie równolegle szły w górę. Fakty te automatycznie nasuwają obserwację, że brak ostrych fluktuacyj walutowych jest jednym z podstawowych warunków odrodzenia, z czego wynika konkluzja, że jeżeli ludzkość chce uniknąć cofania się wstecz, oraz utrwalić zyskany grunt — to pożądanem jest niedopuszczanie do nowych przejawów konkurencyjnej deprecjacji.

Na podstawie powyższego rozumowania, Rada Międzynarodwej Izby Handlowej powzięła znaną rezolucję dotyczącą polityki monetarnej, która silnie podkreślała, że „nadszedł czas, by poszczególne Rządy przystąpiły do poważnego rozważania sprawy stabilizacji walut". W wyniku nowych parytetów, oraz osiągniętej względnej stabilizacji — „mamy prawo stwierdzić, iż została osiągnięta pewna naturalna równowaga, w następstwie której koszta i ceny — w tych krajach, gdzie poprzednio były największe rozbieżności, — doszły do najbardziej racjonalnego poziomu, jaki kiedykolwiek był notowany od czasu rozpoczęcia światowej depresji".

Równowaga ta została osiągnięta mimo silnego nacisku na kraje, które pozostały przy parytecie złota. Jeżeli zaś nic nie będzie uczynione, by utrwalić obecny stan rzeczy, to zachodzi niebezpieczeństwo, że niektóre, a może nawet wszystkie kraje, trzymające się dotąd na złotej podstawie — zmuszone będą, pod naciskiem opinji publicznej lub ze względów budżetowych do zawieszenia złotego parytetu. Taki rozwój wypadków zdaniem Rady Izby Międz., wpłynie na nową deflację cen, wywoła konkurencyjną deprecjację walut, lub też da nowe żniwo kontygentów lub restrykcyj walutowych, jednocześnie zaostrzając obserwowane już tendencje gospodarczego nacjonalizmu. Ważnem więc jest wykorzystać dogodną konjunkturę, by uczynić dalszy krok w kierunku zrównoważenia wartości w złocie światowych walut. To przyczyniłoby się, dzięki przywróceniu zaufania handlowego, do ożywienia handlu międzynarodowego, oraz do wzrostu cen.

Izba nie wypowiedziała jednak konkretnych propozycji co do metod procedury, jakie należałoby przyjąć przy ewentualnych pertraktacjach w tej mierze i nie wysunęła własnego projektu co do podstaw na jakichby należało oprzeć nowe warunki życia finansowo-ekonomicznego. Rada faktycznie tylko powołuje się i załącza do swego memorandum raport znanego eksperta monetarnego prof. Gregory, propozycje którego ujęte są w bardziej określoną formę. Rada proponuje w celu opracowania racjonalnych podstaw finansowych, — oprzeć swój projekt restabilizacji na następujących względach, primo; wobec tego, iż żaden kraj o zawieszonym parytecie złota nie zechce do niego po-

wrócić, o ile wszystkie inne kraje jednocześnie nie zrobią tego samego — to wszelka akcja w tym zakresie winna być przeprowadzona jednocześnie, oraz secundo, że wobec tego, iż walka o wysokość parytetów, na których winny być ustabilizowane poszczególne waluty, — może tylko doprowadzić do beznadziejnych różnic zdań — jedyną drogą przecięcia tego węzła gordyjskiego — jest ustalenie parytetów na poziomie obecnego ustosunkowania się walut. Podstawowym warunkiem osiągnięcia dodatnich rezultatów jest — by Prez. Roosevelt zechciał dać zapewnienie, że nie wykorzysta swych pełnomocnictw do dalszego zniżania dolara w granicach do 50 procent dawnej wartości w złocie. Po trzecie wobec tego, iż dotąd jeszcze wiele kwestyj nie jest dokładnie wyjaśnionych — nierozsądnem byłoby zamknięcie drogi do ewentualnych dalszych zmian. Stabilizacja więc de jure — nie byłaby wprowadzona przed upływem conajmniej dwóch lat. Gdyby się okazało w międzyczasie, że dolar lub yena oparte są na zbyt niskiem parytecie i taki stan rzeczy wywołuje zaburzenia na gruncie życia gospodarczego — to winny być uskuteczniane zmiany niektórych kursów, jednakże tylko ze zgodą innych stron, oraz na podstawach wytrzymujących naukowe badania i usprawiedliwionych racjonalnemi względami.

Prof. Gregory tym niemniej uważa, że taki projekt może być nieosiągalnym ideałem i dlatego proponuje, jako drugi łatwiejszy do wykonania, składający się tylko z 2-ch punktów: 1) stwierdzenia przez poszczególne kraje zmierzenia powrotu do parytetu złota, jak tylko na to pozwolą warunki oraz 2) zapewnienia przez nie, że dążyć będą do niedopuszczania większych wahań kursów — innemi słowy — byłaby to kopja amerykańskiego sposobu postępowania, przy którem Prezydent otrzymał pełnomocnictwa do zmieniania złotej wartości dolara w granicach od 50 do 60 dawnych centów. Takie „zcieśnienie granic wahań" byłoby wstępnem stadjum do wielkiego planu tymczasowej stabilizacji. W projekcie prof. Gregory — niezależnie od tego, który z obu przytoczonych planów zostanie wprowadzony w życie — przewidziane jest, by została niezwłocznie podjęta akcja zniesienia ograniczeń walutowych i uregulowania obiegu walut. Londyński „The Economist" wyraża zupełną aprobatę celów powyższego kierunku polityki finansowej. Niema dwóch zdań — pisze on — że brak równowagi walutowej przedstawia wielkie niebezpieczeństwo, oraz, że w razie rozpoczęcia omawianej wyżej akcji — prawdopodobnem jest, że procedura proponowana przez Profes. Gregory'ego, zmieniona może w nieznacznych szczegółach — mogłaby zostać powszechnie przyjęta. Z drugiej jednak strony „The Economist" wyraża wątpliwość, czy rzeczywiście teraz już nadszedł czas do finalizowania tych zamierzeń.

Po pierwsze — zbyt niski kurs dolara i yeny przy niepewności co do przyszłej konjunktury amerykańskiej — stanowią większą przeszkodę na drodze stabilizacji, niż to przypuszcza Profesor Gregory. Wątpliwem jest, by St. Zjednoczone mogły osiągnąć nowy i trwały poziom cen w szybkim czasie, utrudniany obecną wielką falą strajków, gdyż polityka Prez. Roosevelta obejmuje radykalną zmianą warunków produkcji rolniczej w tym kraju, która zajmie wiele czasu, a tymczasem tworzyć będą przeszkodę do znaczniejszej zwyżki cen. Jeżeli reorganizacja rolnictwa pociągnie za sobą większe trudności, to nacisk na Prezydenta co do przeprowadzenia ponownej dewaluacji może okazać się silniejszym od jego woli. „Naturalna równowaga" nie została więc jeszcze osiągnięta.

Po drugie — celem nowej polityki jest — by kraje dotychczas oparte na parytecie złota, utrzymały się na nim, gdyż obawiać się można niebezpieczeństwa nowej dewaluacji. Zdaniem „Economisty" — obawy te są przesadzone. Dewaluacja franka mogłaby przyczynić się do powiększenia konkurencyjnej siły Francji w stosunku do innych krajów, lecz nie jest ona tak ważnym międzynarodowym czynnikiem, któryby mógł sparalizować odrodzenie życia gospodarczego świata. Gdyby stabilizacja walut została uskuteczniona na poziomie obecnych kursów — byłoby to oczywiście najłatwiejszem rozwiązaniem, druga alternatywa nie jest jednak tak niebezpieczną, by mogła stać się podstawą do przyjęcia kursu polityki, któryby mógł przedłużyć obecny stan depresji.

Trzeci natomiast wzgląd posiada największe znaczenie. Raport Prof. Gregory wysuwa teorję, że za wszelką cenę świat w jaknajszybszem tempie powinien powrócić do dawnego złotego parytetu. Jest to zbyt prosta metoda pochodzenia do problematu. Nim wykonanie planu Gregory'ego stanie się możliwem, należy przedewszystkiem znacznie lepiej przestudjować — jak ponowna stabilizacja walut operować będzie z technicznego punktu widzenia. Należy się upewnić, że kontrola monetarna spowoduje zwyżkę, nie zaś zniżkę poziomu cen. Rozwiązanie powyższych zagadnień koniecznie jest z wielu względów, z których ważne znaczenie posiada już sama kwestja — czy zobowiązania W. Brytanji nie staną się nie możliwym do podźwignięcia ciężarem przy powszechnie niskim poziomie cen W. Brytanja chce np. mieć pewność, że dawny system międzynarodowego handlu będzie operować przy względnej swobodzie, ze eksport towarów będzie dostatecznie elastyczny, by łatwo zrównoważyć międzynarodowe rozrachunki, oraz że próba utrzymania stałości kursu wymiany walut nie zostanie przeciągnięta do granic, któreby mogły stanowić przeszkody do odrodzenia życia gospodarczego.

Te liczne kwestje pozostają bez odpowiedzi: w obecnem stadjum — przedwczesnem byłoby więc wysuwać definitywne podstawy polityki monetarnej. Najrozsądniejszym planem byłoby — dążyć do możliwego ograniczenia fluktuacyj walutowych, jednocześnie zastrzegając sobie prawo poczynienia koniecznych zmian. Ustalenie granic dla wahań parytetowych — faktycznie może stać się główną podstawą nowej polityki. W każdym razie — szaleństwem byłoby brać na siebie zobowiązania co do ustalenia wartości walut „regulowanych" w złocie, dopóki gwarancje walutowe i handlowe nie zostały zwolnione od wszelkich restrykcji. Jeżeli będziemy się również liczyć z tem — że restrykcje nie mogą być zniesione, dopóki nie zostanie osiągnięta względna równowaga walut — to musimy dojść do przekonania, że zarówno handlowa jak i walutowa polityka muszą iść ręka w rękę. Ograniczenia handlowe mogą być znoszone tylko powoli i stopniowo. Nie można więc jeszcze zbyt wcześnie spodziewać się powrotu do normalnej stabilizacji warunków.

Lista ciągnień

wylosowanych w dniu 1. września 1934 r. premij do obligacyj Serji III. 4% premjowej poż. dolarowej

Numery obligacyj, wygrywających premje	Wysokość wygranej premji w dolarach	Numery obligacyj, wygrywających premje	Wysokość wygranej premji w dolarach	Numery obligacyj, wygrywających premje	Wysokość wygranej premji w dolarach	Numery obligacyj, wygrywających premję	Wysokość wygranej premji w dolarach
2085	100	355160	100	646501	100	974984	100
12601	3000	366390	1000	665829	100	1017479	100
18265	100	367981	100	670561	100	1038330	100
30319	100	385529	100	674390	100	1060147	100
42179	100	393114	500	710699	500	1077166	100
43285	500	398294	100	718183	100	1097544	100
43532	100	403906	100	731692	100	1117377	1000
45969	1000	415680	100	743289	100	1128024	100
53824	100	417936	100	755300	100	1173390	100
75563	100	419921	100	755604	1000	1183270	8000
104577	100	430385	500	775018	100	1230331	100
106522	100	442044	100	783995	100	1244867	500
143056	100	444112	100	791047	100	1258869	100
165965	100	446324	100	792297	100	1314330	100
169019	100	468977	100	798251	100	1320814	100
170129	100	474606	500	817371	100	1322120	100
192625	100	494811	100	820916	100	1341493	100
197803	100	495905	3000	826860	100	1345644	100
204198	100	502624	100	856943	100	1356156	100
205340	100	530309	100	866804	100	1366357	500
211054	100	559749	100	905878	100	1408774	100
233263	500	606817	500	926243	1000	1409366	40000
283289	100	614884	100	947305	100	1418763	100
309501	100	621665	100	958698	100	1470430	500
354294	100	631205	100	968736	100	1472890	3000

Z kim prowadzimy handel kompensacyjny?

Według danych Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego, obroty kompensacyjne na 1 września br. wyniosły w imporcie do Polski — 11.740.294 zł., w eksporcie z Polski zaś — 22,373.621 zł.

W ramach tej sumy ma obrót z Bułgarją przypada w imporcie — 764.951 zł., w eksporcie zaś — 1,917.382 zł., do Jugosławji eksport nasz osiągnął — 4,657.880 zł., a import z Jugosławji do Polski — 1.980.361 zł.

Obrót kompensacyjny z Węgrami kształtował się prawie na równym poziomie dla obu stron i wyniósł — 2,348.940 w imporcie do Polski oraz — 2,883.605 zł. w eksporcie polskich artykułów do Węgier. — Na inne kraje europejskie przypadło w imporcie do Polski — 367.612 zł. w eksporcie zaś z Polski — 1,269.591 zł.

Jeśli chodzi w kraje pozaeuropejskie, to bardzo poważne sumy dał na 1-go września rozwijający się coraz bardziej nasz obrót kompensacyjny ze Stanami Zjednoczonemi, które wywiozły do nas swych towarów za sumę — 5,158.084 zł., przywożąc w tym czasie z Polski za 7,974.454 zł Do innych krajów amerykańskich wyeksportowaliśmy w obrocie kompensacyjnym na 1 b. m. za 925.094 zł., importując od nich jednocześnie za 15.766 zł.

Kompensacyjny nasz eksport do różnych krajów azajatyckich osiągnął wartość 1,201.144 zł., import zaś wyniósł kwotę — 890.585 zł. Do krajów afrykańskich wysłaliśmy naszych towarów za 1,489.797 zł., importując wzamian za 173.924 zł.

Należy zaznaczyć, że w obrocie kompensacyjnym towary polskie dotarły również do Australji, która dotąd ich nie sprowadzała. Obrót kompesacyjny z Australją wyniósł dotąd na 1 września r. b. kwotę — 40.072 w imporcie, a 58.676 w eksporcie.

Obca waluta a Polska

W związku z polskim dekretem walutowym organ naczelny londyńskiej City „Financial Times" ogłasza pod nagłówkiem „Polska a obce waluty" obszerny artykuł, w którym m. in. pisze co następuje:

Wypadki na rynkach finansowych ostatnich lat zmusiły rząd polski do ponownego rozważenia stosunku złotego do obcych walut, o ile chodzi o transakcje wewnętrzne. Korzystanie z obcych walut, o transakcjach wewnętrznych pozostało jako spuścizna nieustabilizowanego okresu powojennego.

Od 27 kwietnia br. to posługiwanie się obcemi walutami stanowiło część składową mechanizmu, jaki stworzono celem przywrócenia zaufania i wzmożenia swobodnego biegu życia gospodarczego w Polsce.

Kryzys ten nie był pozbawiony złych stron, albowiem oznaczało to, że instytucje, które z niego korzystały, musiały skrupulatnie przestrzegać równowagi w swoich transakcjach, dokonanych w walutach obcych, a w niektórych wypadkach nawet trzymać znaczne rezerwy obcych banknotów. Niemniej jednak jak długo te obce waluty były stałe, system ten okazał się zadowalający. Oczywiście dolar, który przez tak długi czas po wojnie był par exelence walutą złotą, zajmował dominujące stanowiski wśród walut obcych, używanych w Polsce.

Załamanie się dolara wysunęło zarówno zagadnienie wartości zaległych długów w walucie polskiej, jak również sporną kwestję wartości złotej klauzuli.

Rząd polski przeciął węzeł gordyjski i o ile nawet ta droga nie wszystkich zadowoliła, co zresztą z natury rzeczy samej nie jest możliwe, to jednak oparł swą akcję na zdrowej zasadzie, że każdy kraj jest odpowiedzialny za swoją własną walutę.

Polska wzorowała się w tym względzie na Anglji i klauzula wyraźnie pozostaje w mocy w tych wszystkich kontraktach, które opiewają na złote w złocie.

Klauzula złota stała się nieważną w odniesieniu do zawieranych w Polsce transakcyj dolarowych, wobec tego, że została ona zniesiona drogą ustawy w samych Stanach Zjedn.

W przyszłości złoty polski będzie jedynym środkiem wypłat w tranzakcjach wewnętrznych kraju.

Do spełnienia tej roli złoty polski jest całkowicie przygotowany.

W ten sposób Polska dochowując swoich zobowiązań wobec zagranicy, równocześnie chroni się przed niespodziewanemi skutkami, jakieby w przyszłości mogły wyniknąć z wzajemnej współzależności walut świata między sobą, której skutki Polska zna tak dobrze z własnego doświadczenia.

Czy zaciągnięcie pożyczki wymaga pewnej formy?

Ktoś chce zaciągnąć pożyczkę czyli — mówiąc językiem prawniczym — zawrzeć umowę pożyczki. Czy to wymaga jakiej szczególnej formy?

Przepisy o umowie pożyczki są zawarte w art. 430—440 kodeksu zobowiązań. Wedle tych przepisów zawarcie umowy pożyczki nie wymaga w zasadzie jakiejś szczególnej formy, więc np. formy piśmiennej.

1) Jeżeli chodzi o pożyczkę pieniężną ponad 2'0 zł., to zarówno zobowiązanie udzielenia pożyczki, jak też odebranie pożyczki powinny być pismem stwierdzone. W razie niezastosowania się do tego obowiązku powstaje wedle art. 1'0 kodeksu zob. ten skutek, że w wypadku sporu dowód ze świadków na fakt udzielenia względnie odebrania pożyczki jest niedopuszczalny bez zgody obu stron.

2) Jeśli chodzi o zawarcie pożyczki między małżonkami w b. dzielnicy austriackiej to wedle § 1 ustawy z 25 VII. 1871 Nr. 76 Dz. Ust., który został utrzymany w mocy artykułem II punkt 3 przepisów wprowadzających kodeks zob. i artykułem 37 ustawy notarjalnej, musi taka pożyczka być zawarta w formie notarjalnej. W przeciwnym razie umowa jest nieważna.

3) O ile pożyczka ma być hipoteczna, tj. wpisana w księgach gruntowych w formie prawa zastawu, obciążającego nieruchomość, to wedle art. 82 ustawy notarjalnej umowa pożyczki musi być sporządzona w formie notarjalnej. W przeciwnym razie umowa jest nieważna.

Renta dożywotnia

W Min. Skarbu został przygotowany projekt ustawy o t. zw. rencie dożywotniej na wzór francuskiej renty gruntowej. Projekt przewiduje wypuszczenie przez Skarb Państwa nowych obligacyj na sumę 200 milj zł. Renta będzie wypuszczona w dużych odcinkach, a jej oprocentowanie nie będzie wyższe nad 4 proc. Termin emisji nie jest jeszcze ustalony.

W każdym razie wiadomo, że projekt tej ustawy zostanie wniesiony do laski marszałkowskiej w czasie sesji budżetowej

W sprawie skupu i zastawu Obligacji Pożyczki Narodowej

Znaczna ilość podań składanych do Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej w sprawach umożliwienia skupu lub zastawu obligacyj Pożyczki Narodowej nie odpowiada warunkom obwieszczenia Komisarza w sprawie skupu i zastawu z dnia 22. 8. r. b. ogłoszonego w Monitorze Polskim Nr. 198 z 30. 8. 1934 r. poz. 257.

Wobec powyższego Komisarz Generalny Pożyczki Narodowej podaje do wiadomości, że rozpatrywane będą jedynie podania odpowiadające wymaganiom wspomnianego obwieszczenia. a na podaniu warunkom tym nieodpowiadające — nie będą udzielane odpowiedzi.

Nowa transza Pożyczki Budowlanej

Na podstawie ustawy z dnia 23 go marca 1929 r., upoważniającej Ministra Skarbu do wypuszczenia pożyczki wewnętrznej do wysokości 100 milj. zł. w złocie, została z dniem 15-go września r. b. wypuszczona II. transza pożyczki budowlanej na sumę 50 miljonów zł. w złocie 5 i pół proc. (bez premji), a amortyzowana w ciągu 30 lat. Kurs emysyjny 94,70, kupony płatne raz do roku z dniem 15-go września Pierwsza transza tej pożyczki, jak wiadomo, została wypuszczona dnia 9 maja 1930 r. również na 50 miljonów złotych w złocie, opiewała na 3 proc. i była premjowana.

Bilans Banku Polskiego bez większych zmian

W ciągu pierwszej dekady września zapas złota powiększył się o 0,8 milj. zł. do 493 7 milj. zł. Równocześnie stan pieniędzy zagranicznych i dewiz powiększył się o 2,7 milj. zł. do 48 3 milj. zł. Suma wykorzystanych kredytów zmniejszyła się o 10,7 milj. zł. do 743,1 milj. zł.. przyczem portfel wekslowy spadł o 8,2 milj. zł. do 639,7 milj. zł., a pożyczki zabezpieczone zastawami — o 3,4 milj. zł. do 62,3 milj. zł., natomiast portfel biletów skarbowych zdyskontowanych powiększył się o 0,9 milj. do 41,1 mil. zł. Zapas polskich monet srebrnych i bilonu wzrósł o 0,9 milj. zł. do 23,2 milj. zł. Pozycje „inne aktywa" i „inne pasywa" uległy zmniejszeniu; pierwsza o 0,8 milj. zł. do 169,1 milj. zł., druga — o 6,7 milj. zł. do 230,6 milj. zł. Natychmiast płatne zobowiązania wzrosły o 0,8 milj. do 247,5 milj. zł. Obieg biletów bankowych, w wyniku wyżej umówionych zmian, zmniejszył się o 1,8 milj. zł. do 948,4 milj. zł. Pokrycie złotem zwiększyło się z 44,94 proc. do 45,5 proc. i przekracza normę statutową o przeszło 15 punktów. Stopa dyskontowa — 5 proc., zastawowa — 6 procent.

Wymiana starych 5-złotówek

Z dnia 1. października rb. zgodnie z zarządzeniem Min. Skarbu tracą swoją wartość obiegową dużego formatu monety 5-złotowe. Po tym terminie będzie je można wymieniać tylko do 31 grudnia r. b. w kasach Banku Polskiego.

Kalendarzyk najbliższych ciągnień!

Data	Rodzaj obligacji	Główna wygrana
1. 11. 1934	Budowlana . .	250.000 Złotych w złocie
1. 11. „	Dolarówka . .	12.000 Dolar. w złocie
2. 1. 1935	Dolarówka . .	12.000 Dolar. „

Eksport węgla wzrasta

Wywóz węgla kamiennego w sierpniu br. wykazał b. wysoki wzrost zarówno w stosunku do lipca br., jak i do sierpnia r. ub.

Eksport węgla kamiennego w sierpniu br. przedstawiał się według danych z tyg. „Polska Gospodarcza" jak następuje (w tys. ton — w nawiasie wzrost lub spadek w porównaniu z lipcem br.).

Eksport globalny 895 (plus 130) w tem rynki środkowo-europ. 119 (plus 18) skandynawskie 325 (plus 57, bałtyckie 1 (minus 8), zach.—europ. 203 (plus 23) połud.—europ, 25 (plus 6), Gdańsk 31 (minus 1), węgiel okrętowy 49 (plus 12).

Jak widać z powyższego zestawienia, wzrósł eksport na wszystkie grupy rynków z wyjątkiem W. M. Gdańska oraz rynków bałtyckich.

Na podkreślanie zasługuje poważny wzrost eksportu na rynki skandynawskj, zachodnio—europejskie oraz węgla okrętowego.

Zaznaczyć należy, że w sierpniu ub. r. wywieziono zagranicę 813 tys. ton węgla kamiennego.

W ten sposób w sierpniu br. wzrost wyniósł 82 tys. ton, a więc przeszło 10 proc. Wzrost eksportu węgla kamiennego powinien więc być uważany za przekraczający rozmiary normalnego wzrostu sezonowego.

Polska na siódmem miejscu wśród światowych producentów węgla

Według danych Międzynarodowego Instytutu Handlu w Brukseli. Polska zajmowała w ub, r. siódme miejsce wśród producentów węgla na świecie.

Na I. miejscu znajdowały się Stany Zjedn., produkujące 376.329 ton, drugie W. Brytanja — 210.3 0 ton, trzecie Niemcy — 109.921, czwarte Sowiety — 72.238, piąte Francja — 46.853, szóste Japonja — 30.048 oraz Polska 27.345 ton.

Na dalszych miejscach znajdu'e się; Belgja, Indje Bryt., Unja Południowo — Afrykańska, Holandja, Czechosłowacja, Zagłębie Saary i inne,

Należy zaznaczyć, że wzrost wydobycia węgla w r. ub. zaznaczył się tylko w Japonji, która z siódmego miejsca przeszła na szóste oraz Z. S. R. R., który z piątego przeszedł na czwarte. Produkcja wszystkich innych krajów, jak również ogólnoświatowa w tym okresie znacznie się zmniejszyły.

Tegoroczne zbiory pszenicy w oświetleniu Instytutu Rolniczego w Rzymie

Międzynarodowy Instytut Rolniczy w Rzymie ogłosił sprawozdanie, obejmujące wyniki tegorocznych zbiorów pszenicy w 17 krajach europejskich na dzień 1. sierpnia br.

Sprawozdanie opiera się na szacunkach poszczególnych krajow, w których jednak brak Włoch, Polski, Czechosłowacji i Rosji.

W sprawozdaniu jednak Instytut przyjął dla tych krajów najniższe cyfry zbiorowe z ub. r.

Tegoroczne zbiory pszenicy w Europie ocenia łącznie na 396 milj. q.

Z tego okazuje się, że tegoroczny zbiór pszenicy jest o 80 milj. q mniejszy od zbioru z r. ub, a o 10 milj. q z r. 1932

Charakterystyczne są również cyfry obejmujące wydajność z 1 ha.

Kiedy w r, ub. wydajność ta wyniosła przeciętnie 16 q z ha, to w br. wynosi tylko 12.7 q. W r. 1927 wydajność ta wynosiła 12.0 k, a w r. 1930 — 12.4 q z 1 ha.

Łączne zbiory pszenicy całej półkuli z wyjątkiem Rosji i Chin wynoszą - według obliczenia instytutu — 700—800 miljonów q. a więc o 60—70 milj. q mniej niż w ub. r.

Światowe zapasy pszenicy na dzień 1. sierpnia br. pochodzące ze starych zbiorów, wynosiły 198 milj. q, wobec 204 milj. q z tego samego okresu w r. ub. 179 milj. q z 1 sierpnia 1932.

Wywóz pszenicy w sierpniu wybitnie zmalał

Według prowizorycznych obliczeń eksport zbóż w sierpniu br. wyniósł w tonach (w nawiasie cyfry wywozu w lipcu br.

pszenicy — 10,014 (36,'60)
żyta — 26,825 (14,418)
jęczmienia 9530 (10,389)
owsa 2827 (1707),

Z tych cyfr wynika, że w sierpniu br. w porównaniu z lipcem, wybitnie, bo aż ponad 67 proc. zmalał wywóz pszenicy, wywóz żyta wzrósł prawie o sto proc., jęczmienia utrzymał się prawie na tym samym poziomie, owsa wzrósł o ok. 60 proc.

Cyfry te dowodziłyby, że br. nie dysponujemy widocznie poważniejszemi zapasami pszenicy na wywóz, co pozwala wysnuć przypuszczenie, że ceny pszenicy winny się w dalszych miesiącach br. gospodarczego kształtować na naszym rynku zbożowym zwyżkowo.

Chmiel polski na rynkach amerykańskich

Chmiel polski oddawna już jest wprowadzony na rynki amerykańskie, jednakże dotąd był importowany nie bezpośrednio z Polski, lecz za pośrednictwem reeksporterów z państw sąsiednich.

Obecnie — jak donosi Izba Handlowa Polsko—Amerykańska dwie firmy amerykańskie, a mianowicie Manhattan Overseas Co oraz American—European Trading Co zajęły się bezpośrednim importem chmielu z Polski i pierwsze ich próby zostały uwieńczone zupełnem powodzeniem.

W ciągu ostatnich kilku miesięcy Stany Zjedn. importowały chmielu czterokrotnie więcej niż eksportowały, gdyż od lutego do czerwca br. wywóz chmielu z Ameryki półn. wyniósł ogółem 864,331 funtów ang., podczas gdy import w tym samym okresie sięgnął cyfry 3,215.590 funtów.

Ogólny import chmielu do Stanów Zjedn. w okresie rocznym tzn. od lipca ub. r. do czerwca br. wyniósł 5,966.940 funtów ang.

Z ilości tej dostarczyły :
Niemcy — 3,258.556 funtów
Czechosłowacja — 1,926.037
Jugosławja i Albanja 259.106
Polska i Gdańsk — 6994 funt. ang.

WYKAZ

premij, wylosowanych w poprzednich ciągnieniach obligacyj III. serji 4% premjowej pożyczki dolarowej, a niezgłoszonych do wypłaty do dnia 1. września 1934 r.

Numery obligacyj, wygrywających premję	Data wylosowania premij	Wysokość wygranej premji w dolarach	Numery obligacyj, wygrywających premję	Data wylosowania premij	Wysokość wygranej premji w dolarach	Numery obligacyj, wygrywających premję	Data wylosowania premij	Wysokość wygranej premji w dolarach
3199	2-7-1934	100	457369	1 5 1933	100	726428	1 3 1933	100
3716	2 1 1933	500	461590	2 1 1934	100	73[illegible]59	2 7 1934	500
7044	1 7 1932	100	465597	2 1 1932	100	730873	1 3 1933	100
8384	1 5 1933	100	466446	1 5 1933	500	735487	1 9 1932	100
10841	2 11 1932	100	474933	1 3 1932	100	736302	2 7 1934	100
15544	1 9 „	100	482258	1-7- „	100	736667	2 5 1932	100
19274	2 3 1931	100	483918	2-7 1934	1000	764382	2 7 1934	100
25690	2 11 1933	500	486624	1 9 1933	100	773546	2 11 1933	100
37777	1 7 1931	100	493775	2 7 1934	100	777672	1 5 1934	100
58106	1 7 1933	100	496138	1 9 1933	100	779547	1 7 1933	100
58925	1 9 1932	1000	496144	2-7 1934	100	785918	1 5 1934	500
66538	2 5 „	100	497896	2-7 „	100	793313	2 5 1932	100
67120	1 3 1934	100	501640	1 7 1933	100	793829	2 1 1934	100
73766	1 5 „	100	512013	2 7 1934	100	795103	1 5 „	100
119114	1 3 „	100	516385	1 3 „	100	804675	1 7 1933	3000
120498	2 1 „	100	516507	1 9 1933	100	808826	2 5 1932	100
121523	1 7 1932	100	520119	2-11 „	100	809710	2 11 1933	500
124301	1 5 1934	100	556799	1 3 1932	100	810047	1 7 „	100
130797	1 7 1931	100	562022	1 5 1933	100	811321	1 5 1934	100
132102	2 1 1934	100	562766	2 7 1934	100	818581	2 3 1931	100
135035	1 9 1933	100	564750	1 9 1931	100	822555	1 3 1934	100
139481	2-7-1934	100	573351	2 1 1932	100	827343	1 9 1933	100
140384	2 11 1933	500	576526	2 11 1933	100	832330	2 11 1933	100
175661	1 5 „	100	583763	2 5 1932	500	840761	2 7 1934	100
184670	2 11 „	100	585290	2 7 1934	1000	848022	1 9 1931	100
189519	1 9 „	100	585654	1 3 1932	100	856605	1 9 1932	100
192676	1 7 „	500	591952	1 9 1933	100	865411	1 5 1934	100
227348	2-7-1934	500	596486	1 7 1932	100	867957	1 7 1933	100
263154	1 3 1933	100	598001	1 7 1933	100	870478	1 3 1932	100
269946	1 3 „	100	603204	1 5 1934	100	880752	2 7 1934	100
272521	2 1 1934	100	607100	1 3 1933	100	891580	1 5 „	100
275689	1 9 1933	500	611666	2 11 1932	100	899283	1 3 1933	100
292814	1 5 1934	100	612821	1 7 1933	500	903387	1 9 1932	100
307435	1 5 „	100	613327	1 5 1934	100	936313	1 9 1933	100
311940	1 3 „	100	626834	1 5 „	100	938181	1 9 „	100
321504	1 5 „	100	635541	1 9 1932	100	941762	2 11 „	1000
337939	2-7 „	100	637591	2 7 1934	100	949421	1 5 1934	100
349060	1 3 1933	100	638662	1 5 „	100	950592	2 1 „	100
357117	2-7-1934	100	650584	1 5 „	500	953464	1 7 1932	100
368731	1 3 „	100	662818	2 11 1931	100	958309	1 9 „	3000
371761	1 9 1932	100	664220	1 3 1934	100	958520	2 11 1933	100
379473	2-7-1934	100	666972	1 7 1931	100	961770	2 5 1932	100
380311	2 11 1933	500	671214	1 5 „	100	967914	1 5 1934	100
380989	2 1 1934	100	679976	1 5 1934	100	971954	2 1 „	500
381322	2-7- „	100	681001	1 5 1931	100	980330	1 3 1933	8000
388138	2 7 „	100	682664	1 5 1934	100	985348	2 1 1934	1000
391472	2 5 1932	100	685218	1 9 1932	100	993232	2 5 1932	100
393020	1 3 1934	100	690552	1 5 1934	100	998897	2 11 „	100
397790	2-7- „	100	691330	1 9 1933	100	1001074	2 7 1934	100
398168	2-7- „	3000	692948	1 7 1932	100	1016013	1 3 „	500
415934	2 1 1933	100	693216	1 3 1934	100	1028663	2 1 1932	100
422337	1 3 1934	100	697347	2 11 1933	100	1037531	2 7 1934	500
424203	2 1 „	3000	699878	2 3 1931	100	1039486	2 7 „	100
432806	1 3 1933	100	709717	2 1 1934	100	1043831	2 7 „	100
436057	2 1 1932	100	716583	2-7 „ 3	1000	1049718	1 5 „	100
437475	1 3 „	100	718537	2 11 1931	100	1050777	1 7 1933	100
447500	1 3 1933	500	720195	1 5 1934	100	1050783	2 7 1934	100
449550	1 3 1932	100	720345	1 5 1932	100	1056199	1 5 „	100
450301	2 1 „	100	722251	1 7 1933	100	1066999	1 5 1931	100
451177	1 9 1933	100	723957	1 7 193	100	1073222	2 11 1933	100

(Ciąg dalszy na str. 8-ej)

Numery obligacyj, wygrywających premje	Data wylosowania premij	Wysokość wygranej premij w dolarach	Numery obligacyj, wygrywających premje	Data wylosowania premij	Wysokość wygranej premji w dolarach	Numery obligacyj, wygrywających premje	Data wylosowania premij	Wysokość wygranej premji w dolarach
1078765	2 7 1934	100	1212372	1 7 1932	100	1366037	2 11 1933	100
1097570	2 7 „	500	1220982	2 1 1933	100	1393727	1 5 1934	1000
1111345	2 1 „	100	1225977	1 9 1932	100	1406029	2 11 1932	500
1115877	1 5 „	100	1233061	1 9 1933	100	1407084	1 3 1934	100
1142535	1 9 1933	100	1233382	1 5 1934	100	1430414	1 7 1932	100
1145490	2 1 1934	100	1240092	2 3 1931	100	1438828	1 7 1933	100
1156778	2 1 1933	1000	1247064	2 1 1933	3000	1447719	2 11 1932	100
1161017	1 5 „	100	1247856	2 7 1934	100	1457456	2 5 „	100
1168872	2 7 1934	100	1262911	1 3 1932	100	1457764	1 5 1934	100
1173538	1 3 1933	100	1265718	1 5 1933	500	1461785	2 1 1933	100
1174332	2 11 1932	100	1269788	1 9 „	1000	1463450	2 11 1932	100
1178964	2 5 „	100	1270708	1 5 1934	100	1465307	2 7 1934	100
1185374	1 5 1931	100	1289811	2 7 „	100	1466223	2 1 „	100
1185436	2 11 1933	500	1321053	2 7 „	100	1475934	2 7 „	100
1194625	1 7 1932	100	1327064	2 1 „	100	1476569	1 5 „	500
1196400	2 7 1934	100	1327082	1 5 1931	100	1484428	1 9 1932	100
1196413	2 11 1932	100	1330783	2 1 1934	100	1485132	1 5 1934	100

Największy zegar i termometr

Paryska wieża Eiffla, straciwszy pierwszeństwo w rzędzie najwyższych wież świata, zdobyła je obecnie w inny sposób: znajdujące się na niej dwa zegary świetlne i termometr świetlny są dzisiaj największemi na świecie. Pięć miljonów ludzi może sprawdzać jednocześnie czas i temperaturę, zarówno z Sacre—Coeur na Monmartre, jak i z przeciwległego krańca Paryża. Tarcza każdego zegara o 20 metrach średnicy (ok. 6 pięter wys.) znajduje się na wysokości 180—200 metrów nad ziemią, a termometr o 20 podziałkach powyżej i poniżej zera sięga swym końcem prawie wierzchołka wieży, zaczynając się na wysokości 150 m. Motory, poruszające obydwa zegary, zasilane są przez prąd zmienny, idący z zegara Obserwatorjum Astronomicznego. Częstotliwość wahań tego prądu regulowana jest z absolutną ścisłością przez ruchy zegara astronomicznego, dzięki czemu zegary na wieży Eifla wskazują zawsze dokładny czas.

Dla uniknięcia wykrzywienia lub uszkodzenia wskazówek na skutek zmian atmosferycznych, wiatru lub deszczu, skonstruowano je z lampek elektrycznych, umocowanych w kierunku promieni tarczy i zapalających się automatycznie. Wskazówka duża ma lampki białe, mała — czerwone. Razem jest lampek 6000.

Znajdujący się pomiędzy tarczami zegarowemi termometr—olbrzym oparty jest na tej samej zasadzie, co zegar.

Czy wiecie, że...

—

— W Osaco powstaje fabryka, która będzie produkowała nawozy z kawy brazylijskiej. Palenie nadmiaru kawy ma być w związku z tem zaniechane.

—

— 85 tys. rodzin japońskich zostało odznaczonych przez rząd z powodu dostarczenia więcej, aniżeli trzech żołnierzy z każdej rodziny. Jedna rodzina otrzymuje przy „dostawie" trzech synów list pochwalny, przy „dostawie" czterech synów puhar z drzewa, przy dostawie ośmiu synów srebrny puhar, zaś przy „dostawie 9-ciu synów złoty puhar.

—

— Hiszpan Rica Camero pobił rekord dotychczasowy w szybkości ubierania się o 5 sekund. Rekord ten wynosi 104 sekundy. Dotychczasowy rekord został osiągnięty przez pewnego Wiedeńczyka.

—

— Mussolini zamierza urządzić w Rzymie „Pałac Muzyki" z salą koncertową, która będzie mogła pomieścić 10 tys. osób.

—

— W bież. roku 3000 studentów włoskich i innych młodych ludzi odbywa wojskowy kurs przysposobienia w lotnictwie.

—

— Generalny zarządca związkowy Gummings oświadczył, że zorganizowany świat podziemi w Ameryce posiada więcej uzbrojonych, aniżeli całe wojsko i marynarka St. Zjednoczonych razem wzięte.

—

Wydawca: Centralna Kasa Poż. i Oszczęd. w Krakowie, Jagiellońska 5 Redaktor odp.: Jerzy Bilikiewicz.
Drukarnia M. Deutschera, w Krakowie, Bożego Ciała 10.